

ELŐFIZETÉS
HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy évre ... 180 Lei.
 Fel évre ... 90 Lei.
 Egy negyed évre 45 Lei.
 Egy óra ... 15 Lei.

Hirdetések
 araszabás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és csanádi egyetemi
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 467.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Vállalat
 Bulvardul Regela Ferdinánd I. (Jósef tőh-ül) 22.
 TELEFON-SZÁM 144.

Arad, 1921.

Főszerkesztő
Stauber József.

Szombat, szeptember 3.

Ostenburg lefegyverezte Héjjas embereit.

(A második zónát nem adják át. — Az osztrák kancellár Magyarországot ellen.)

BÉCS. A *Wiener Tagblatt* értesítése szerint az ágfalva—soproni szakaszon az *Ostenburg* csendőrkülönítménynek sikerült Héjjas embereit lefegyverezni. A bandákat azonban nem távolították el és így újabb zavargásoktól lehet tartani. A magyar csapatok számos helyen erőszakoskodnak és tuszokat szednek.

BUDAPEST. A *Magyar Távirati Iroda* a fenti jelentéshez hozzáfűzi, hogy Nyugatmagyarország főkormánybiztosának jelentése alapján köztudomásu, hogy a nem nyugatmagyarországi illetőségeket nemcsak lefegyverezték, hanem illetőségi helyükre toloncolták. Valótlán tehát az a hír, mint-ha a felelőtlen elemek ismét szaporodtak volna.

Bethlen István nyilatkozata.

BUDAPEST. Gróf Bethlen István magyar miniszterelnök nyilatkozott egy hollandi újságíró előtt Nyugatmagyarországról. A magyar kormány, mondotta Bethlen, már hetekkel ezelőtt szigorú intézkedéseket tett, hogy atrocitások ne történjenek. Mindenkit visszatartottak attól a gondolattól, hogy felkelést szervezzenek. Állandó rendőri felügyeletet gyakoroltak a felkelés megakadályozására. A Bécsből világgá kiürtölt legtöbb hírvalótlán. Mindent elköveztünk és el fogunk követni, hogy a rendet és nyugalmat fenntartsuk, de az Ausztriától követelt garanciák nélkül az utolsó, egyedüli zálogot nem adjuk ki a kezünkhől.

Az osztrák kancellár expozéja.

BÉCS. Az osztrák külügyi bizottság ülésén Schöber kancellár közölte a nyugatmagyarországi események fejlődését. A felelősség Magyarországra hárul, mondotta, mert kötelessége lett volna az átadás idején a biztonságról és rendről gondoskodnia. Magyarország azonban még csak meg sem akadályozta a rendellenességeket. Augusztus 28-án megjelent a kancellárnál a magyar követ, hogy az előző napi közlésekkel szemben a melyek az első zónában Héjjas és Prónay embereinek és az Ostenburg különítménynek felbukkanásáról szóltak, biztosítsa a kancellárt, hogy az osztrák bevonulás minden zavar nélkül végbement, mert magyar részről az antant

utatisításaihoz tartják magukat. A magyar kormány ezidőben minisztertanácsban elhatározta, hogy a második zónát egyáltalán nem üríti ki. Ismertette ezután a magyar kormánnyal folytatott tárgyalásokat. Szerinte a magyar kormánynak nem volt joga a területet két zónára osztani és az egyik átadását megtagadni. Kételkedni kell a magyar kormány előrelátásában, jóakarátában vagy abbéli képességében, hogy jóakarátának érvényt szerezzen. Az antant hatalmak képviselői spontán közölték vele, hogy Ausztriának ragaszkodnia kell az átadási egyezményhez és a szövetségi tábornoki bizottság utatisításaihoz, és nem Ausztria dolga, hogy Nyugatmagyarországot katonailag megszállja.

Expozéja végén Schöber bejelentette, hogy a bécsi magyar követ az ülés megkezdése előtt kormánya nevében jegyzéket nyújtott át, amelyben sajnálkozik az események miatt és biztosítja az osztrák kormányt, hogy a támadások nem a magyar kormány tudtával és akaratával történtek. A magyar kormány a leghatározottabban helyteleníti azokat. Igyekezett megakadályozni, hogy felelőtlen elemek a kiürített területre jussanak. Intézkedett, hogy azokat nyomban eltávolítsák, szigorú vizsgálatot indít és a bűnösöket megbünteti. Schöber ezután közölte a párisi nagyköveti tanács határozatát, amelyben tiltakozik a nyugati vármegyékben történtek miatt és azokért a magyar kormányt teszi felelőssé. A kancellár utalt a Magyarország részére már tett engedményekre és azt kívánta, hogy a magyar kormány haladéktalanul tegyen eleget kötelezettségeinek. A nagyköveti értekezlet az átadási jegyzékben azt javasolja az osztrák kormánynak, jelentse ki készségét, hogy mihelyt az átadás megtörténik, nyomban hajlandó a magyar kormánnyal tárgyalni pénzügyi és egyéb kérdésekről.

Vita után a külügyi bizottság kimondta, helyesli, hogy az osztrák kormány kizárólag diplomáciai eszközöket vett igénybe Nyugatmagyarország átadásának biztosítására. A kiürítés utánra a bizottság fenntartja ama régebbi határozatát, hogy a tárgyalásokat

pénzügyi és egyéb kérdésekben felvegyék a magyar kormánnyal.

Nincsenek garanciák.

BÉCS. A *Wiener Allgemeine Zeitung* értesülése szerint a bécsi devizakereskedők egyesülete emlékiratot adott át az osztrák külügyminiszteriumnak s ebben felveti azt az eszmét, hogy a Magyarországgal folytatott, likvidációs tárgyalások alkalmából a magyar követeléseket kompenzálják az osztrákok tulajdonában levő hamis lebélyegzésű magyar bankjegyekkel.

BUDAPEST. A Magyar Távirati Iroda a fenti jelentéshez a következőket fűzi hozzá: Ez a javaslat is bizonyítja, mennyire indokolt a magyar kormány aggodalma, hogy megfelelő biztosíték nélkül nem várható Ausztriától Magyarország anyagi követeléseinek kielégítése Nyugatmagyarországgal kapcsolatban. A magyar kormány a nyugatmagyarországi kérdésben jegyzéket intézett az antanthoz, amelyben azt kéri, szerezzen garanciákat, hogy Ausztria teljesíteni fogja Magyarországgal szemben fennálló követeléseit. A magyar kormány csak olyan megoldást ismer el, amely Ausztria fizetési kötelezettségét megállapítja és ennek teljesítésére biztosítékot nyújt. A második zóna megszállása megegyezik a békeszerződés szellemével. A magyar kormány nem vonta kétségbe a rendelkezések jogosságát, csak felfüggesztette azok végrehajtását. A jegyzék hangoztatja, hogy a magyar kormány mindent megtett az összeütközések és vérontás elkerülésére, sőt követte utján javaslatokat kért az osztrákoktól, hogy a rend fenntartásáért milyen intézkedéseket tegyen. Az osztrákok nem terjesztették elő kívánságukat. A magyar minisztertanács most várja az antant döntésének megérkezését.

Újabb osztrák hazugságok.

FEHRING. A magyar ellenállás a stájer nyugatmagyarországi határon erősödött. Gyanafalvát, a Fürstenfeldtől keletre levő magaslatokat és a kaltenburgi hidat bandák és gépfegyver osztagok erősen megszállták.

BÉCS. A *Neue Freie Presse* nek jelentik: Sopronban nyugalom van. Héjjas és Friedrich eltávoztak. Ostenburg fenntartja az egyetértést a szövetségi bizott

sággal. A magyarok kitaranak a második zóna mellett. Az osztrákoknak ki kellett üríteniök Gyanafalvát, mert a magyarok páncélos vonattal támadtak. A magyar katonaságot különböző pontokon megerősítették s ezért az osztrákok kiürítették Németújvárt és Szentteleket.

BUDAPEST. A *Magyar Távirati Iroda* a fenti közléshez hozzáfűzi: A lakosságból összeverődött önkénteseket összetévesztik a magyar katonasággal, amely az első kiürítési zónában egyáltalán nincs, a másodikban pedig csak ideiglenesen tartózkodik, hogy a szövetségi tábornoki bizottság előzetes tudtával az idegen illetőségeket eltávolítsa.

SOPRON. Mosonmegyében az osztrák csendőrségnek a falvakban való szétosztása egyre késik, mert a lakosság harátságtalan magatartást tanúsít. Kismartonban az osztrák csendőrök az Esterházy várban sáncolták el magukat. A város és környéke őrizetlenül áll s így a lopások és rablások gyakoriak.

Hol van a felfordulás?

SOPRON. Mig a városban rend és nyugalom uralkodik, addig az osztrák imperium alatt levő területeken az anarchia növekvőben van. Az osztrák hatóságok a rend fenntartására képtelenek. A lakosság inkább fegyverhez nyúl, sem-hogy osztrák alattvaló legyen. A kőszegi járásban a Lékától Borostyánkőig terjedő szakaszon a felkelők az osztrákokat visszavonulásra kényszerítették, miközben két foglyot hagytak hátra. Borostyánkőről az osztrákok megszöktek. A felkelők Halvan közelében vannak. A borostyánkőiek magyar csendőröket kérnek. A szentgothardi és felsőri járásban nyugalom van. Pinkafőn nagy pompával temették el a vasárnapi összecsapásnál elesett felkelőket. Az osztrákok Gorton tábornok utatisítására nem lépik át a zónát.

BÉCS. A lapok azt írják, hogy a stájer határon magyar felkelők tüntek fel. Az osztrák kormány a nyugtalanító hírek következtében erősítéseket küldött. Cunningham angol ezredes Ebenfurtba utazott, hogy tájékozódjék a helyzetről. Davy főkormánybiztos kijelentette, hogy az osztrák csendőrök az első zónát megtisztítják a magyar alakulatoktól.

BUDAPEST. Knobloch itteni osztrák követ felkereste gróf Bethlen István magyar miniszterelnököt, aki a követet felszólította, kövessen el mindent, hogy Nyugatmagyarországon a rend, továbbá Ausztria és Magyarország között a jóviszony helyreálljon.

Már munkástanácsot alakítanak.

SOPRON. Savanyukutra az osztrák kommunisták vörös zászlókkal vonultak be és munkástanácsot alakítottak. Az osztrák csendőrség tehetetlenül áll a kommunistákkal szemben, akik veréssel és letartóztatással terrorizálnak mindenkit, hogy belépjenek a szakszervezetekbe.

BÉCS. Az itteni olasz ügyvivő kijelentette a Presse munkatársa előtt, hogy kívánatos volna, ha Ausztria és Magyarország újra tárgyalnának, mert barátságuk szükséges Közép-Európa gazdasági újjáépítéséhez.

BUDAPEST. A Magyar Hírlap illetékes helyről szerzett információ alapján közli: Az antant jegyzéke még nem érkezett meg. Schober kancellár bejelentéséből kitűnik, hogy a nagykövetség tanácsa elismeri a magyar követelések jogosságát, amikor felszólítja az osztrák kormányt, hogy a vitás kérdések elintézése végett haladéktalanul tárgyaljon a magyar kormánnyal. Ez annak a jele, hogy a nagykövetség tanácsa ragaszkodik a trianoni béke határozataihoz, a melyeket a magyar kormány soha sem sértett meg.

Olesóbb lett a hus.

(Nagy forgalom a hetivásáron.)

A mai hetipiacon rég nem tapasztalt nagy forgalom bonyolódott le. Már a kora reggeli órákban a Piata Avram Jancu (Szabadság-téren) ember emberhátán tolongott. A vidéki árusítóknaugyilátszik, tudomására jutott a maximális árak megszüntetése, mert a mai piacra ugygyümölcsöt, mint zöldségfélét és aprójószágot nagy mennyiségben hoztak be. A nagy behozatalnak az volt a következménye, hogy áresések mutatkoztak a piacon. Paradicsomot már 1.50 leiert lehetett kapni. A tojás darabja 55—60 bani volt. Aprójószágot is nagyon olcsón lehetett ma vásárolni. Az állatvásáron szintén nagy felhajtás volt. Jóhusban lévő ökor kilója élősúlyban 3 lei, 3.50 lei volt. Levágásra szánt tehén kilója 2—3 lei, borjú 5 lei, sertés 8—10 lei. Hizott sertést csak nagyon keveset hajtottak fel az állatvásárra, mert azoknak nagyrészt a kupecék spekulációra előre megvásárolták. A reggeli órákban azonban még lehetett kapni 13—15 leiert kilogrammját. A juh 2—2.50 volt kilónként. A lovasáron nem volt olyan nagy a forgalom, de szép lovakat lehetett venni 5—6—7 ezer leiert. Egyes mézárások a marhahus árát a mai napon le szállították. Elsőrendű marhahus 5—6 lei volt, másodendű pedig 3—4 leiert lehetett vásárolni kilogrammonként.

Averescu harcot hirdet.

(A miniszterelnök beszéde Buziáson.)

Averescu miniszterelnök tiszteletére Buziáson a népgyűlés után bankettet rendeztek, amelyen a miniszterelnök fontos politikai nyilatkozatokat tett. Averescu többek között ezeket mondotta:

— Kicsoda az a Maniu, aki követeli a kormány távozását? Maniu a nemzeti párt elnöke, ugyanazé a nemzeti párté, melyet 1918-ban a király kormányalkítással bizott meg. A nemzeti párti kormány megalkult, de abban Maniu nem volt benne.

Miért nem vállalta akkor Maniu a kormányt? Maniu tudja, hogy minden kormány népszerűtlenné válik idővel és tálan azért nem akart miniszter lenni. Ahhoz van bátorsága, hogy a jelenlegi kormányt állandóan támadja, de ahhoz nem volt bátorsága, hogy maga vállaljon kormányalkítást. Maniu és pártja bejött a parlamentbe, de ott nem működnek közre az egységesítően, hanem éppen ellenkezőleg, megnehezítik azt. Regionális politikát folytatnak. A regionális politikának a magyar uralom alatt Erdélyben megvolt a maga létjogosultsága, most azonban, hogy Erdély egyesült Romániával, a regionális politika egyenesen bűn.

— Meg kell rajzolni a liberális párt politikai képét. A liberális párt annak idején úgy kezelte a kormányzást, hogy az országot kiszípolozta és kirabolta. A liberális kormánytagjai

mind csak gazdagodtak. Egyetlen liberális politikus sem szegényedett el a politika által, ellenkezőleg, megvagyonosodtak mind. A törvénytelenégeket egymásra halmozták, a gyilkosságig és a tolvajlásig mentek. Mikor már sok volt a bűnök, visszavonultak, hogy minden elsimuljon s mikor ez megtörtént, azt adták elő a királynak, hogy forradalom fog kitörni, ha nem ők jönnek a kormányra és milyen fondorlattal visszazserezték a hatalmat. Most már azonban nem fogjuk többé tűrni, hogy a liberálisok, akik mindig személyes érdekeiket szolgálják, újból kirabolják az országot.

— Harcolni fogunk Maniu nemzeti pártja és a liberális párt ellen. Eddig kiméletesek voltunk, de most már erre semmi okunk nincsen. Meggyőződtem róla, hogy a nép bizik a néppártban és mi bizunk a népben. Amíg bennem és minisztertársaimban megbiznak, addig nem engedem meg, nem tűröm, hogy egyesek az országban zavargásokat idézzenek elő, nem engedem meg, hogy törvénytelen utakon járva, felforgassák a rendet. Az ilyen elemek ellen minden eszközzel küzdeni fogok. Mindazonáltal ki kell itt jelentenem, hogy nem zárkozzunk el az elől, hogy a tisztas erdélyi elemekkel együtt dolgozzunk. Szívesen fuzionálunk velük, ha becsülettel, testvéri érzéssel és őszinteséggel jönnek felénk.

Be nem jelentett sarlach-betegek.

(Egészségügy razzia a városban.)

A városi orvosi hivatal megbízottai ma folytatták az egészségügyi razziát a városban. A razzia vezetői ma öt sarlach beteget találtak Arad külvárosában, akiket a szigorú intézkedések ellenére nem jelentettek be. A városi orvosi hivatal elhatározta, hogy a razziát a legnagyobb apparátussal folytatja és ahol bejelentetlen sarlachbeteget találnak, szigorú vizsgálatot indít a bejelentést elmulasztók ellen. Mivel a környékbeli falvakban is több sarlach-megbetegedés történt, a megyei orvosi hivatal megbízottakat küld a környékbeli falvakba, hogy úgy mint Arad város területén, egészségügyi razziát tartsanak. A gyermekkorházban ma délelőtt egy sarlach- és egy diftériusz-haláleset történt.

Az Aradi Közlöny (már több beszámoló arról, hogy Kurticsan az utóbbi időkben veszedelmes sarlachjárvány tört ki és a betegségben, a legutóbbi két hét alatt számos megbetegedés történt. Tekintve, hogy a járvány a mai napig semmiféle enyhülést nem mutatott, dr. Bradeán Atanáz vármegyei főorvos széleskörű és a legerélyesebb intézkedésekhez nyult a járvány elfolytása érdekében. Megkereste Kurtics község elöljáróságát, hogy az óvodákat, amelyek legveszedelmesebb terjesztői voltak a járványnak, sürgősen zárassa be, másrészt abban az irányban is intézkedett, hogy amennyiben a skarlach-járvány néhány napon

belül nem mutat határozott csökkenést, úgy az elemi iskolák megnyitását semmiesetre se engedélyezze a községi elöljáróság. Dr. Bradeán főorvos egyébként ma délelőtt kijelentette az Aradi Közlöny munkatársa előtt, hogy amennyiben a megtett intézkedések nem hozzák meg a járvány teljes megszűnését, úgy a jövő hét elején újból személyesen utazik ki Kurticsra, hogy ott a helyszínen még az eddieknél is szigorubb intézkedéseket fogaratosítson.

Államosított aradi tanítók.

(A miniszter rendelete Aradon.)

Ma érkezett le a városhoz a közoktatásiügyi miniszterium rendelete, amely szerint azokat a tanítókat, akik a város községi iskoláiban az államosítás előtt működték, július elsejétől kezdve államosították. Az államosított tanítók a következők:

Igazgató-tanítók: Popoviciu Demeter, Rubenescu Augusztina, Pigli Traján, Schleifer Antal, Polgár Anna, Fülöp Endre, Kömives József, Marinkovits Mária, Miklósi Aurél, Szántó Lajos, Csábi Irma, Marinkovits Péter, Balogh Nándor, Nagy János és Lautner Mátyás. Rendes tanítók: Popoviciu György, Gáspár János, Gáspár Livia, Gulyás Vince, Prekupás Mária, Jonescu Cecilia, Szerdinant Sebő, Mária Valéria, Lázár Valéria, Szarka László, Korom József, Ajtai Erzsébet, Seifen Vilma, Horváth Janka, Bérczi Odón, Perényi Iza, Szokot Mária, Tóth Gizella, Biró Irma, Keresztes Arzén, Ju-

hász János, Keresztes Ilona, Sovánka Mária, Rákosi Flória, Verner Sándor, Marx Jenő, Tonesz Emma, Szántó Gizella, Borossma, Kádár Ede, Kresz Károly, Balázs Katalin, Menczer Sándor, Tóth Béla, Zsák Ágoston és Najmányi Gizella.

Irodalom és művészet.

* Ma szombat reggeltől árusítja a teli színház pénztára a jegyeket az első hét műsorára, amely a következő: Szerdán (A bérlet) Hattyu. Májory Mici, Keleji Gizi és Darvas Ernő bemutatkozása. Csütörtökön (B bérlet) Hattyu. Délután Szulamith. Daljáték új betanulással, délutáni helyárrakkal. Pénteken (C bérlet) Hattyu. Szombaton (A bérlet) Cigányprimás. Inke Rezső buffo bemutatkozása. Vasárnap délután: Falu rossza. Este: Sztlambul rózsája. László Andor a Király színház tagjának bemutatkozása (B bérlet). Hétfő (C bérlet) Leányvásár.

* Seregh Marcsa sikere. Seregh Marcsa, a városi színház tagja, aki a cluji magyar színházhoz szerződött, tegnap a Mágus Miska Marcsa szerepében lépett fel elszor nagy siker mellett. A lapok elismeréssel írják a lehetséges szubrettről.

* A Békefi-téle zeneintézetben Piata Avram Jancu (Szabadság-tér) 7. II. em., a beiratások megkezdődtek.

* A hegedű- és énektanítók új tantervök tanítják a Műtermüller konzervatóriumban.

NOZI * Fletet — életért az Urániában. A hétköznapi élet hétköznapi jellemei nem szolgálhatnák megörökítendő történeket. Ez a nagy jellemek kiváltsága. Egy ilyen nagy jellemnek megkapó öntragédia okozását mutatja be, az Fletet — életért című nagy dráma, amely két napon át vetítet már nagy siker mellett az Uránia. Alland boldogtalan házasságában, s midőn egy izben a barátai ludttára adják, hogy felesége megcsalja, azzal válik el tőlük, hogy ha igaz, megöli azt az asszonyt. Otthon feleségét halva találja és ekkor mindenki azt hiszi, hogy ő ölte meg az asszonyt. Csak Prey ügyész éri meg Alland ártatlanságát és ki is deríti a gyilkosság részleteit és a valódi gyilkost elfogja. Alland mindenáron meg akarja hálálni és egy izben gyilkosságát követ el, hogy az ügyész útjába gördül akadályokat elhárítsa és büszkén vallja magát a gyilkosnak. Az eredeti meséhez a darab kiállítását méltónak bizonyult és igaz szórakozást nyújt. Utoljára szombaton mutatja be az Uránia.

* Kék vér az Apollóban. Utoljára vetíti az Apolló a Kék vér című társadalmi drámát, amelynek meséje a legfelsőbb tiszretek köréből van merítve és egy előkelő, enervált herceg életén diadalmaskodó erő és egészség győzelmét mutatja be. Roger von Penderby herceg mértéktelen életmódja tönkreteszi egész ségét, felőröli idegeit. Bájos menyasszonya Miss Veliant, akibe tükön a herceg házi orvosa is szerelmes. A házasságok, amelynek rossz kimenetelét előre látja az orvos, nem tudja megakadályozni, Miss Veliant már csak az esküvő után tudja meg, hogy a herceg családjának tagjai örökletes elmebajban szoktak meghalni. Midőn ujonnan született gyermekén meglátja a születési hibát, súlyos szellemi megrázkódtatáson megy keresztül, amelyből csak akkor gyógyul ki, midőn meghalt gyermeke helyébe tudtán kívül egy egészséges gyermeket csempésznek. A herceg tovább folytatja mértéktelen életmódját, ami csakhamar a sírba viszi. A herceg sírjától új élet elébe indít a hercegné és az orvos. A külön kiállítás-kép szombaton marad még az Apolló műsorán.

Tudnivaló a vörhenyről (sarlachról)

Írta: Dr. Cucu városi főorvos.

Szükséges, hogy minden ember és különösen minden atya és anyja tudjon egyet-mást ezen nagyon gyakran veszélyes és nem ritkán halálos betegségről, mely majdnem egy éve szedi áldozatait a város s környékbeli falvak gyermekei közül. A vörheny ragályos betegség és pedig némszak közvelelül azaz ember-ről-emberre, hanem közvetve is azaz különböző tárgyak, vagy egy harmadik személy útján is. A betegség kórokozóját ezidő szerint nem ismeri az orvosi tudomány, de annyit tud róla, hogy valami nagyon kicsiny élő lény, mely csak a beteg testében képes fejlődni és szaporodni, a külvilágban azonban csak élni képes, de szaporodni nem. Így például ruhákon, butorokon, a padozat porában, játékszereken, könyveken és egyéb tárgyakon néha hónapokon át is él, de nem szaporodik. Kiderült nem egyszer, hogy a kórokozót levélben elküldik egyik városból a másikba. Nagyon gyakran viszik a kórokozót az ételművek, élelmiszerek, mint: tej, vaj, gyümölcs stb. Mikor a betegek bőre kezd hámlani kisebb-nagyobb pikkelyekben, ezek terjesztik leginkább a betegséget. Egy-egy ilyen pikkely, amely majdnem láthatatlan, magában tartalmazva az ismeretlen kórokozót, lerakodik valakinek a ruhájára, cipőjére, vagy kezére, átviszi a betegséget egyik házból és utcából a másikba. Oly sokféle módon tudja ezen kórokozó változtatni lakását, hogy lehetetlen elsorolni mindegyikét. Az emberi testbe való behatolásának kapuja a legnagyobb valószínűség szerint a száj és orr, ahol bejutva kezd szaporodni és előidézi a betegséget.

Milyen eszközök által lehet ezen kórokozót megölni, megsemmisíteni? A legbiztosabb módszer az emberek, élelmiszerek, tárgyak és lakások fertőtlenítése. Az embereket mosás és meleg, szappanos vízben való fürdés által szoktuk fertőtleníteni. Fürdés után az illető tisztán, azaz kifőzött, vagy frissen kivásalt fehérneműbe és ruhába öltözködnek. A fehérneműket, ruhákat és élelmiszereket — amelyek ezt türik — vízben való főzéssel, vagy forró gőzzel szoktuk fertőtleníteni. A többi ruhákat, azután a butorokat, játékszereket, padozatot, bőr- és szőrmeműeket, valamelyik fertőtlenítő oldattal való mosással és dörzsöléssel tisztítjuk. A falakat meszeléssel. A fertőtlenítést végző egyén ezen munka után köteles fürödni és ruháját fertőtleníteni. A kórokozóról elbeszélésekből következik, hogy a fertőtlenítésnél a legnagyobb körültekintéssel és nagyon gyökeresen kell eljárni. A beteg mindaddig bocsátja el magát a kórokozót, míg csak teljesen meg nem gyógyul, és bőre meg nem tisztul mindenféle pikkelyektől és többet nem hámlik.

Az első és legfőbb szabály tehát, hogy a beteget izolálva, azaz zárva tartuk egy szobában és másal mind az ápolójával egész végig ne érintkezzék. Különösen a házicseledek azok, akik az üzletbe és piacra járva elég gyakran terjesztik a betegséget, tehát ezek soha és semmiképpen ne érintkezzenek a beteggel és ne lépjenek a betegszobába. Mikor a beteg lázmentes lett és jobban érezve magát ágyát elhagyja, nem szabad elhagynia szobáját, hasonlóképpen nem szabad kikandikálni az ablakon, akár az udvarra, akár az utcára nyílik ez, mert ezáltal nagyon könnyen kijutnak a kórokozót tartalmazó pikkelyek. Se a cseléd, se az a személy, aki a piacra és üzletbe, vagy műhelyekbe megy, ne tisztítsa a ruhákat, ne vesse az ágyat ne seperjen és általában ne lépjen a beteg szobájába, hanem mindezeket csak

az ápoló végezze, akinek viszont nem szabad elhagynia a beteg szobáját a betegség egész tartama alatt, tehát a fertőtlenítésig és zárlat feloldásáig. Azt hiszem fölösleges említeni, hogy vendégeket fogadni tilos.

Igy járva el, lehetséges a családban is eredményteljes betegkülönítést keresztülvinni. A városi közegészségügyi bizottság a betegség leküzdésére szolgáló eszközöket tárgyalva elhatározta ezen rövid ismeretelés közzétételét és a közönség figyelmeztetését, mert a mennyiben a hatóság orvos egyik vagy másik vörhenybeveget házi kezelésben hagyja, de az előírt szabályokat a környezet nem tartaná be, a beteget

azonnal a kórházba szállíttatnánk és a felelős személyek szigorú büntetésben fognak részesülni. A közönséget figyelmeztetjük és kérjük, hogy a gyerekek megbetegedésénél azonnal, azaz az első napon hívjanak orvost, mert a vörheny felismerése és a beteg azonnali elkülönítése az óvszabályok kezdését képezi. A szegény, orvost fizetni nem képes családok ingyen rendelést és látogatást kapnak a városi kerületi orvosoktól és a gyermekkorháztól. A város és az állam minden lehetőleg megtesz a közönség oltalmazása érdekében, szükséges azonban, hogy a közönség is segítse a hatóságokat, mert csak így fogja a munkát teljes eredmény koronázni.

Zárt tárgyaláson hallgatták ki az aradi diákokat.

Vasárnap befejeződik a per. — A hadbírósi tárgyalás negyedik napja

— Az Aradi Közlöny sibi ui tudósítójától. —

Negyedik napja tart már a sibiui hadbírósi elött az összeesküvéssel, fegyverreljárattal és az államhatalom ellen elkövetett bűntettel vádolt, aradi diákok bűnperének tárgyalása. A bűnper eddigi során, amennyire a bizonyítási eljárás jelenlegi adatai alapján meg lehet állapítani, a súlyos deliktumokkal vádolt diákok ellen nem merültek fel olyan adatok, amelyek bűnösségüket minden kétséget kizáró módon beigazolnák. Ma a tárgyalás negyedik napján sok diákot hallgatott ki a hadbírósi. A mai kihallgatások a királyi biztos előterjesztése következtében zárt tárgyaláson folytak le s így azokról természetesen közléseket tenni nem lehet.

A mai negyedik tárgyalási napot reggel 8 óra 30 perckor nyitotta meg *Mihelescu* ezredes, a hadbírósi elnöke. Tegnap *Balázs Károly* kihallgatásával fejeződött be a tárgyalás s ma *Fodor Dezső* kihallgatására került volna a sor. A kihallgatás megkezdése előtt *Coman* királyi biztos szólásra emelkedett és azt indítványozta, hogy a bíróság rendelje el a zárt tárgyalást, mert a kihallgatások és a tanuvallomások során olyan momentumok is merülhetnek fel,

amelyek az állam biztonságára nézve veszedelmesek lehetnek, ha azokat nyílt tárgyaláson teszik szóvá. *Baltaretu* védő a királyi biztos indítványának mellőzését kérte, mert a katonai perrendtartás értelmében a hadbírósi tárgyalásoknak anagy nyilvánosság előtt kell lefolyniuk. A tárgyalási elnök ezután felfüggesztette a tárgyalást és a bíróság határozathozatalra vonult vissza. Rövid tanácskozás után a bíróság visszatért, az elnök újból megnyitotta a tárgyalást és kihirdette a hadbírósi határozatát, amely szerint a hadbírósi a mai napon zárt tárgyaláson hallgatja ki a vádlottakat. A határozat kihirdetése után az elnök intézkedésére a hallgatósi és a laptudósítók eltávoztak a teremből. A zárt tárgyaláson a hadbírósi folytatta az aradi diákok kihallgatását. A zárt tárgyalásról természetesen a lapok nem közölhetnek tudósítást.

Sibiuban úgy tudják, hogy az aradi diákok bűnperében a bizonyítási eljárás valószínűleg vasárnap befejeződik s azután a perbeszédre kerül a sor. Ítélet valószínűleg a jövő hét közepére várható.

Sport.

— ATE—Törökvs 1:1 (0:1). Selejtező mérkőzés. Az eredmény nem hű kifejezője az erőviszonyoknak, mert az ATE csapata a játék legnagyobb részében fölényben volt és csak csalársora nagyon rossz játékának köszönhető az eldöntetlen eredmény elérését. A Törökvs csapatától a hátrvédő pár jó játékán kívül csak *Korzár* és *Szikula* volt megfelelő. A Törökvs vezető gólját az első félidő végén egy lerohanásból érte el dacára ellenfele fölényének, melyet az ATE a második félidőben csak keserves kintódások után tudott *Löwenberg* kapus hibájából a mérkőzés végén kiegyenlíteni. A második félidőben levő heves iram a játék eldurvulásáért el, melynek eredménye egy ATE és egy Törökvs játékos kiállítás.

— AMTE—AAC és AAC—ATE oldbojs mérkőzés lesz a vasárnapi AAC telepünnepele sportprogramján. Felvonulással demonstrálja ezen kívül az AAC azokat a sportmunkákat, amelyeket ú. Selmeczy Mihály vezetésével az aradi

színház művészei szórakoztatják a közönséget, de lesz humoros sportkabaré is. A felállított 9 sátorban pedig enni és inni való lesz olcsó pénzért kapható. Bazar, szerencsehalászat, confetti csala és reggelig tartó tánc.

— Teniszverseny a városligetben. A városligeti teniszpálya játékosai egymás között teniszversenyt rendeznek, amely iránt városzerte nagy az érdeklődés. A verseny ma délután kezdődött. Nívójáról és érdekességéről a rendezőbizottság gondoskodik. A verseny előreláthatólag három napig tart.

Árdrágításért elített játékkereskedő. Klein Vilmos játékkereskedőt az elmúlt évben árdrágításért 20,000 korona pénzbírságra és 30 napi elzárásra ítélte az árellenőző bizottság. A másodfoku bíróság helybenhagyta az ítéletet. Klein Vilmos védője, dr. Stoinescu Sándor megfeleltette az ítéletet a miniszteriumhoz, amely 500 lei pénzbírságra szállította le a büntetést. Az ítélet jogerős.

Elfogott üzletrablók.

(Nem jó üzlet a nappali rablás.)

Hirt adott az Aradi Közlöny arról a feltűnő vakmerőséggel végrehajtott betörésről, amelyet egy környékbeli cigánybanda követett el Gáspár Henrik üzletében. Jelentették azt is, hogy a detektivek nyomban elindultak a betörőbanda kézrekerítésére. A társaság üldözésének azonban a tegnapi napon semmiféle eredménye nem volt. A mai hetipiac zürzavaros tolongása azután a rendőrség kezére adta a vakmerő társaságot. Mona és Vatan detektiveknek az ócskapiacot végigjárva, feltűnt néhány gyamus kinézésű cigány, akik az árusoknak különböző árukat kínáltak eladásra. Követni kezdték őket, majd egy idő múlva észrevették, hogy többtagu másik társasággal egyesülnek. A detektivek igazolásra szólították fel a cigányokat, majd megkérdezték tőlük, hogy honnan szerezték a sok árut. Tekintve, hogy a detektivek kérdéseire a cigányok elfogadható választ nem adtak, az egész társaságot bekisérték az aradi rendőrségre. Kihallgatásuk során beigazolódott, hogy a Gáspár Henrik üzletébe ők törtek be. A rablott áru egy részén a hetipiac alkalmával sikerült tulajdoniok. Több ezer lei értékű árut azonban a cigányok bevallása alapján megtaláltak a detektivek. Érdekes, hogy a nappali betörést a cigánytársaság vezére, egy méternél nem nagyobb, ráncos képű tőpörödött anyóka indítványára követték el. A vizsgálat folyik ellenük.

Püspök — apácák ellen

(Kintaszították Trencsénből a Szent Vincenc-nővéreket.)

Kassa. Nagy felháborodást idézett elő Trencsén városában azon hír, hogy az ott 36 év óta működő Szt. Vincéről nevezett nővéreket el kell hagyniok Trencsént. A nővérek egy egész emberöltőn át odaadással nevelték és tanították Trencsén város és környék gyermekeit a közadományokból felépített és fenntartott polgári és elemi iskola, a kisdudóvá, a zárda és templom, a sz. Vincéről nevezett kongregáció tulajdonát képezi. Az apácák augusztus hó elején dr. Kmetykó nyitrai püspöktől rendeletet kaptak, hogy augusztus 10-én az intézetet átadni és elhagyni kötelesek. Filkorn zárda igazgató és hitoktató a legszigorubb tiltakozásra kötelezte a nővéreket és szigorúan megtiltotta nekik, hogy kintaszítsanak bárkinek is szójának. Mindazáltal a város lakossága megtudta a szomorú valóságot, mire Morszina Endre segédlelkész vezetésével egy küldöttség kereste fel Nyitran a püspököt és a város lakosságának megbízásából kérte a püspököt, hogy ne távolítsa el a nővéreket Trencsénből. A püspök azonban hajthatatlan maradt, mert amint mondta a prágai cseh apácák már utban vannak és ő eddigi rendelkezéseit nem fogja megváltoztatni. Tegnap dr. Buday József nyitrai kanonok és csehszlovák néppárti képviselő átvette a nővérektől az intézetet. Ezeknek a zárdat kimélet nélkül el kellett hagyniok, még a város közönségétől sem bucsuzhattak el és a legnagyobb titokban a tikkasztó hőség közepette gyalog kellett elhagyniok a várost. Még azt sem engedték meg nekik, hogy a foállomásra menjenek — a terlesék féltek a közönség felháborodásától — és azért Iszabrinken kellett vonatra szállniok.

Aradig jöhetnek a Máv. vasutasok.

(Vizsgálat állítólagos levélcsempészés miatt.)

Az utóbbi időben az aradi kerületi vasutigazgatóságnak tudomására jutott, hogy Máv. vasutasok, akik a nemzetközi gyorsvonattal egészen Aradig szoktak jönni, különböző tartalmu leveleket csempésznek át a határon. A vasutigazgatóság értesítette erről az aradi állambiztonsági hivatalt, amely a jelentés alapján szigorú vizsgálatot indított a tények pontos megállapítása végett. A Siguranta figyelmet fordított a CFR. aradi vasutigazgatóságát, hogy az ügy felderítéséig a nemzetközi gyorsvonat szolgálatát ellátó Máv. alkalmazottak a román határon túl nem jöhetnek. Másrészt az aradi kerületi vasutigazgatóság is tárgyalásokat folytatott ebben az irányban a Máv. megbízottaival. Ezek a tárgyalások a mai nappal befejeződtek. A tárgyalások eredményeként a Máv. vasutasok a mai naptól kezdve a vasutaknál újból bejöhettek Aradra.

Szilás alkonzul halála.

(A tilusjárvány áldozata.)

Az Aradi Közlöny megírta, hogy Szilas Emil bucarestii magyar alkonzul Azugában meghalt. Az újabb jelentések szerint a konzul a Sinaja környékén pusztító tifuszbajjárványban esett áldozatul. Vasárnap reggel fél 3 órakor halt meg. Holttestét Ploestibe szállították és az ó-romániai magyar kolónia nagyrésze részvétele mellett kedden temették el. Szilas Emil diplomáciai pályáját Ploestiben kezdte, mint konzuli irodatiszt. A háború kitöréséig, amíg katonai szolgálatra be nem hívták, állandóan ott tartózkodott. 1921. februárjában tért ismét vissza Romániába, mint a magyar-román diplomáciai viszony felvételét előkészítő bizottság vezetője. A diplomáciai és kereskedő-világban közzismert fiatal konzul előkelő rokonság gyászolja. Felesége, Schultz ploestii gyáros leánya. Szilas szülei jelenleg Meránban vannak, fiuk haláláról még mit sem tudnak, mert szivbajos apját nem merték értesíteni a tragikus esetről.

A bucarestii m. kir. külképviselet a következő gyászjelentést adta ki:

A bucarestii Magyar Királyi Külképviselet tisztviselői mély fájdalommal jelentik, hogy szeretett kartársuk és barátjuk Szilas Emil magyar királyi alkonzul 1921. évi augusztus hó 28-án rövid szenvedés után Azugában elhunyt. Hült tetemei augusztus hó 31-én délután fognak Ploestiben örök nyugalomra tételni. Egész tudását és lelkes buzgalmát teljesen hazájának és az emberiség javának szentelte, munkás életének és nemes egyéniségének emlékéért mindenkor kegyelettel fogják megőrizni mind

azok, akiknek alkalmuk volt megismerni fennkölt gondolkodását és érezni baráti szívének melegét.

HIREK.

A csendőrtisztek gyilkosát halálra ítélték.

Budapest. A proletár diktatura idején kivégzett csendőrtisztek bímpörének főtárgyalása ma befejeződött. A katonai törvényszék Zagyai József elsőosztályú tiszt helyettesét, aki Ferry Oszkár csendőr altábornagyot, Borhy és Menkina csendőralezredeseket Csernyi terroristának kezére juttatta, közteli általi halálra ítélte. Gencsi Arnold csendőralezredes, akit azzal vádoltak, hogy részt vett a fekete lista elkészítésében, felmentették. Amikor a halálos ítéletet kihirdették, Zagyai felesége ájultan esett össze.

— Az összes aradi és erdélyi napi és hetilapok a kora reggeli órákban kaphatják a Vasuti hírlap-árusításnál (Pályaudvar.)

— A magyar külügyminiszter lemondása. Budapest. Magyar politikai körökben hirtelen jár, sőt egyes lapok meg is írták, hogy gróf Bánffy Miklós külügyminiszter lemond. E híresztelésekkel szemben a Magyar Távirati Iroda beavatott helyről szerzett információ alapján megállapítja, hogy gróf Bánffy a helyén marad.

— Jugoszlávia ragaszkodik a békeszerződéshez. Bécs. A Neue Freie Pressenek jelentik: A szövetségi bizottság, amelyet az antant a Jugoszlávia és Magyarország közötti határok megállapítására küldött ki, Belgrádba érkezett, ahol kijelentette, hogy az antant Magyarország javára határkiigazítást követel. A tegnapi jugoszláv minisztertanács határozata az, hogy Jugoszlávia szigorúan ragaszkodik a békeszerződés keresztülvételéhez.

— Bejelentési összeírás. E hó 3-án szombaton jelentkezni tartoznak: I. rendőrkerületben: Bulev. Regina Maria és Bul. Regele Ferdinand (Andrássy-tér) és (József főherceg-ut.) II. rendőrkerületben: Str. Moise Nicoara (Petőfi-utca), Str. Eminescu (Deák F.-utca) és Str. Vasile Stroescu (Teleky-utca). III. rendőrkerületben: Str. Pionierilor (Kosár-utca) IV. rendőrkerületben: Str. Fatori Stefan (Bátori-utca).

— FÉNYES LÁSZLÓ VÉDŐJE. Budapest. A Tisza per mai száradik tárgyalási napján dr. Salusinszky Gyula, Fényes László védője beszélt. Azt fejegette, hogy Fényes ellen az egyedüli bizonyíték Hüttner Sándor vallomása.

— Egy új királyság esete. Tunis. Ide érkezett jelentések szerint az iraki királyság határán az arabok és kurdok fellázadtak. A lázadást a török nacionalisták szervezték, mert rossz szemmel néztek egy új királyságot szomszédságukban.

— A MAGYAR-CSEH HATÁR MEGÁLLAPÍTÁS. Budapest. A magyar-cseh határmegállapító bizottság munkáját Vacott szeptember 10-e után kezdi meg. Az antant részéről még senki sem érkezett meg.

— A tótföldi magyarság szervezkedése. Kassa. Az itt megalakuló Felvidéki Magyar Polgári Párt programjában követeli a kanton-rendszer bevezetését a kisebbségi miniszterium felállítását, a hivatalnok-ügy újjászervezését és a parlamentnek új gazdasági alapon való átszervezését.

— Hauslich ezredes távozása. Még sokan emlékeznek Aradon Hauslich Dénes nyugalmazott ezredesre abból az időből, amikor a volt 33. gyalogezred kötelékében teljesített szolgálatot. A szolgálatban szigorú, de a magánéletében jóvialis katonatiszt általános becsülésnek örvendett Aradon. Innen 1913-ban Timisoarara helyezték, ahol előbb térparancsnok, a háború alatt pedig hadtápparancsnok volt. Most az a hír érkezik, hogy Hauslich, aki időközben nyugalemba vonult, végleg eltávozik Timisoaráról és Bécsben telepedik le.

— Érdekes házasság. Bécs. Marischka Hubert, a bécsi színházi közönség dédelgetett kedvence a napokban nőül vette Kereczag Lilit, Kereczag Vilmosnak, az an der Wien-színház igazgatójának és felesége Kopácsy Juliska leányát. A házasságkötésnél tanúk voltak Herczeg Ferenc és Trebitsch Siegfried, a neves osztrák író.

— Az orvosok honoráriuma. A városi orvosi hivatal közli, hogy a kormány által meghatározott orvosi díjak kizárólag a hatósági orvosokra értendők. A hatósági orvosok díjai nappal az orvos lakásán 10 lei, a beteg lakásán 20 lei. Ejszaka 40 lei. Magánorvosok díjaira nincs intézkedés, az az orvosok és az orvosokat igybevevők megállapodásától függ. Azok, akik szegénységüket tudják igazolni, a hatósági orvos által ingyenes gyógykezelésben részesülnek.

— Házasság. Weil Erzsébet és dr. Reusz Miklós f. hó 4-én tartják esküvőjüket Dombegyházon. (Minden külön értesítés helyett.)

— Mit kell a lakosoknak ismerni? Az aradi háztulajdonosok között tegnap osztották szét az új lakbértörvény magyar fordítását. A fordítás azonban téves, mert azt tartalmazza, hogy a házbér-adókat ezentúl a lakosoknak kell fizetni. Ezzel szemben illetékes helyen kijelentették előttünk, hogy a törvény szerint csak az illetékes, úgy mint a villany, vízhasználat és szeméthordás költségei terhelik a lakosokat. Az adókat tehát továbbra is a háztulajdonosoknak kell fizetniük.

— A Kereskedelmi Testület internátusába középiskolai és kereskedelmi iskolai tanulók felvételnek a felső kereskedelmi iskola igazgatóságánál.

— KOLCSÁG II. Moszkva. A mongol kormány elfogatta Ungen felkelő vezér testőrcsapatának törzsét és csapatait megsemmisítette. Ungenre ugyanolyan sors vár, mint Kolcságra. Mongolországban forradalmi kormány alakult nemzeti alapon, amely autonómiát követel.

— A hadi, vagyon és nyereségadó. Az aradi királyi pénzügyigazgatóság értesíti a közönséget, hogy a hadi, vagyon és nyereségi adókra vonatkozó íveket az 1920-21. évre szeptember 26-tól kezdődőleg közszemlére kiteszi a városi adóhivatalban. Azoknak adóíveit, akik a fenti kategóriák egyikébe sem tartoznak, szeptember 12-től kezdődőleg teszik ki közszemlére. Bővebb felvilágosításokat Incédi Ákos pénzügyigazgatósági titkár ad.

— Halálozás. Geiger Ignácné rövid szenvedés után f. hó 2-án elhunyt. Temetése f. hó 4-én délelőtt 11 órakor lesz az izraelita temető halottasházából. Az elhunytban Gárdonyi Jenő édes anyját gyászolja.

— „Haladás” előadás közbejött akadályok miatt csak szeptember 10-én (üzedikén) lesz megtartva.

— Halmos Gyula vizsg. fogász berlini tanulmányutjáról visszaérkezve készít a legmodernebb fogmunkákat, s a gyermekeknek a fogorvosok regulációját a legújabb vívmányok szerint végzi.

— NÉMET ÉS LENGYEL KÖZVETLEN TÁRGYALÁS. Páris. Németország és Lengyelország között a felsősziléziai kérdéssel Berlinben közvetlen tárgyalás folyik, amelyet lengyel részről Markiesi vezet. A tanácskozás kedvezően halad. A birodalom vezetői ma dél előtt tárgyaltak a helyzetről. A tanácskozáson a birodalmi elnök is jelen volt.

— Káman: Ablakomban szép muskátli és Szirmai: Volga, Volga... a két őszi dalszláger. Mindenütt ezt kérje!

— Táblabíróból ügyvéd. Fag Balteanu táblabíró, az arad lakásbizottságnak majdnem egy éven át volt elnöke benyújtotta állásáról való lemondását. Balteanu ügyvédi irodát nyitott. Balteanu az első regáthelyi ügyvéd, aki Aradon telepedett meg. Helyét a lakásbizottságnál Oraseanu táblabíró fogja betölteni.

— A BAJOR EXKIRÁLY, MAGYARORSZÁGON. Székesfehérvár. Lajos bajor exkirály hosszabb tartózkodásra a fehérmegyei Sárvarra érkezett.

— Halálra gázolta a vonat. Tegnap este kilenc órakor halálos kimeneteli szerencsétlenség történt az aradi vasuti állomáson. Nadabán György 48 éves micelacai éjjeli őr egy Arad felé haladó tehervonatra egyik nyitott kocsiára ült, a mely fával volt megrakva. A külső pályaulvaron egy váltónál a kocsi rákott a Nadabán Györgyre zuhant. Nadabán elvesztette az egyensúlyt és oly szerencsétlenül esett le a kocsiról, hogy annak kerekei teljesen összeroncolták. A szerencsétlen ember holttestét az alsótemető halottasházába szállították.

— ERZBERGER GYILKOSA. Stuttgart. Fűbingenben letartóztat tak egy főiskolai hallgatót, akit az zal gyamsítanak, hogy résztvevett Erzberger német birodalomgyűlési képviselő meggyilkolásában. A házkutatás alkalmával két revolvert találtak nála. A súlyosan meg sebesített Dietz képviselő állapota aggasztó. Wirth kancellár Biberachból Erzberger temetéséről Ruholtsfeldbe utazott Dietz látogatására.

— A megszökött család tragédiája. Az aradi államrendőrség tegnap letartóztatta Dobreisén (Dobrei) Pávelt, akit nagyvárnyu család elkövetésével és blinrészességgel vádolnak. Dobreit átkísérték a detektívek Revetitire, hogy lakásán házkutatást tartsanak, mert a feljelentés szerint Dobrei felesége nagymennyiségű aranyat és ezüstit őriz. Dobrei Pável a vonaton kiugrott az ablakból, de menekülése nem sikerült, mert a kerekék alá került, amelyek teljesen összeroncolták. Az előhívott orvosok már csak a beállott halált konstataáltak.

— A szovjetházasságok érvényesítése Budapest. A hivatalos lap legutóbbi száma rendeletet közöl, mely bizonyos feltételek mellett érvényesíti az 1918. évi október 31-től 1919. évi augusztus 31-ig, tehát a Károlyi-irradalom és a kommunizmus ideje alatt kötött házasságokat. A rendelet kimondja, hogy azokat a közegeket, akik az 1918. évi október 31. napjától bezárólag 1919. évi augusztus hó 31. napjáig terjedő időben házasságkötésnél közreműködtek, noha nem voltak az 1894. XXXI. tc. 29. §-a szerint ily közreműködésre jogosított polgári tisztviselők, olyanoknak kell tekinteni, mint akiket a közhiedelem polgári tisztviselőnek tartott, de csak abban az esetben, ha az ily kötött házasságot annakidején a házassági állami anyakönyvbe bejegyezték.

— Ítélet Koburg Luiza öröksége ügyében. Brüsszel. A belga választott bíróság most döntött. Luiza belga királyi hercegnő örökségének felosztása tárgyában. A hercegnő annakidején több millió koronát örökölt atyjától, II. Lipót belga királytól. Ebből a hercegnő be leegyezésével négy és fél millió belga frankot helyeztek letébe különböző ban kornál a hitelezők részére. A hitelezők közötti osztály megjelése végett választott bíróság gyűlt össze, amely azonban a világháború miatt mostanáig nem hozhatott ítéletet. A napokban hozott ítélet úgy szól, hogy a négy és félmilliót többszörösen felülmúló követelések különböző kulcs szerint nyerne részkielégítést. Egyes hitelezők követelésük felét, mások egyharmadát kapják meg, aszerint, hogy jóhiszeműségük és a hercegnő könnyelműsége mellett kihilezett összeg mennyire kétséges. A hitelezők a döntés ellen a rendes bírósághoz feltehetnek.

— Örgróf és divatárusnő házassága. Budapest. A Pester Lloyd érdekes házasságról ír, amely az ötödik kerületi anyakönyvvezető előtt folyt le. Örgróf Csáky-Pallavicini volt császári és királyi kamarás házasságot kötött Gál Jolánával, egy divatszalon tulajdonosnőjével. Az örgróf annak idején a francia fronton fogságba került. Visszatérése után különváltan élt feleségétől, akitől törvényesen el is vált. Örgróf Pallavicininek most az a terve, hogy megtanulja

a szabászatot és azután Budapesten nagy divatszalon nyit.

— Zubáné — szabadlábón. Foglalkozott az Aradi Közlöny azzal a bűntényvel, amelyet Zuba Jánosné aradi hentesmester cselédjén Kisfaludiné aradi szülésznő követett el. A terheltet a tegnapi nap folyamán átkísérék az ügyészség fogházába. A vizsgálóbíró ma délelőtt ideiglenesen szabadlábba helyezte Zubánét és Kisfaludinét, mert hogy állandóan bejelentett lakásuk van és szokásuktól nem kell tartani. A vizsgálat folyik.

— Lázár János anyja levelet akart kicsempészni a fogházból. Ma délelőtt az ügyészségi fogház őreinek fel-tűnt, hogy az egyik éppen szabaduló rab valamit gondosan rejtget a köténye alatt. A fogházőrök megmotozták és megtalálták nála Lázár János anyjának egy levelét, amit egyik ismerőshez akart eljuttatni. Lázárné a levélben közeli szabadulását remélve, kérte ismerőst, hogy csak legyen türelmmel, mert nemsokára vége lesz minden szenvedésének. Az ügyészségen nem tartják kizártnak, hogy Lázárné tudott fia szökési tervéről és azzal van összefüggésben a levélben kitűzött közeli szabadulás reménye. A levélvivő rab ellen megindították az eljárást.

A római vasuti katasztrófa.

(Ujabb részletek a szerencsétlenségről.)

Az Aradi Közlöny hírt adott arról a nagyszabású vasuti katasztrófáról, amely nemrég Róma mellett történt. Most egy római távirat a következő hájmeresztő részleteket közli: A vasuti szerencsétlenségnek körülbelül kétszáz ember esett áldozatul. Legtöbbje munkás, alkalmazott és kisiparos, köztük sok asszony és gyermek, akik havi bérletjeggel naponta utaztak a Róma melletti Ladispoli tengeri-fürdőre. A rendszerint túlszűfolt különvonat Magliano állomásnál, tizenöt kilométernyire Rómától, összeütközött egy tehervonattal. Az utolsó kocsi kivételével valamennyi vagon pozdójává tört. Az áldozatokat alig lehetett felismerni. A kis vasuti állomáson nem volt segédeszköz. Csak akkor lehetett a mentéshez hozzákezdeni, amikor megérkezett a katonaság. Az éjszaka folyamán 28 halottat és száznál több sebesültet szedtek ki a romok alól. Több sebesült a Rómába való szállítás alatt halt meg. Sok sebesült órákig a romok közé volt préselve, míg azután kitudták őket szabadítani. A könnyű vagonok a bennülő emberekkel együtt formátlan péppé préselődtek. Minthogy az utasok nagyrésze családjával utazott, a hozzátartozók keresése alkalmával rettenetes jelenetek játszódtak le. Kétségtelen, hogy az összeütközésért a felelősség a tehervonat vezetőjét terheli. Azt az utasítást kapta ugyanis, hogy a

fürdővonatot hagyja maga előtt menni, ő azonban meg akarta előzni a fürdővonatot, ami ennek nagy sebessége miatt nem sikerült.

LE GUJABB.

Vilmos excsászár megszökött?

Newyork. A Newyork Herald tudósítója közli: Vilmos német excsászár Doornból repülőgépen megszökött.

Berlin. A német excsászár szökéséről itt semmit sem tudnak. A Newyorkból eredő hírt a lapok fenntartással közlik.

Előnyomulnak az osztrákok.

Nagymarton. Kismartonból északra tovább halad az osztrákok előnyomulása. A Fertő tó egész nyugati partját megszállták. Rusztot és Szent Margitbánya községet birtokukba vették az osztrákok. Az antant tiszték nem engedik meg a további előnyomulást. A brennbergi bányászok felvették a munkát.

Horthy merénylője meghalt.

Budapest. Feldmár Marcell egyetemi hallgató aki Horthy Miklós kormányzó ellen merényletet tervezett s akit életfogytiglani fegyházra ítélték, tüdőbajban meghalt.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Szeptember 2. Zürichi nyitás: Berlin 682,5, New-York 583, Milano 2560, Prága 700, Budapest 150, Zágráb 320, Bucuresti 690, Varsó 20, Bécs 70, osztrák lebélyezett korona 54.

Budapesti zárlat: Napoleon d'Or 1305, dollár 387,5, francia frank 3100, márka 459, li ra 1750, leu 471 lengyel márka 13,5 rubel 41, osztrák lebélyezett korona 35,5.

Zürichi zárlat. Berlin 677 és fél, Newyork 583, London 2188, Páris 4585, Milánó 2690, Prága 705, Budapest 147 és fél, Zágráb 325, Bucuresti 692 és fél, Varsó 20, Bécs 69, osztrák lebélyezett korona 54.

— Budapesti értéktőzsde Budapest. Az értéktőzsdén tegnap a fontosabb papírok kurzusa a következő volt: Angol-Magyar Bank 720, Magyar Hitel 1570, Földhitelintézet 2225, Leszámitoló Bank 700, Osztrák Hitel 400, Kereskedelmi Bank 6650, Concordia malom 2200, Gizella malom 5060, Beocini 5300, Salgótarjáni 4125, Urikányi 4200, Ganz Donubius 23450, Ganz Villamossági 4100, Rimamurányi 2090, Schlick 875, Általános Fa 1350, Egyesült Fa 560, Nasic 11250, Neuschloss 850, Országos Fabank 1040, Rézbányai 2550, Slavonia 1160, Viktória 670, Zabolai 1950, Baróti 1130, Magyar Cukor 8700, Adria 5550, Déli Vasut 1190, Államvasut 2175.

Hamis leiek.

(Budapesten hurokra kerültek a hamis pénzkereskedők.)

BUDAPEST. Keddről szerdára virradó éjszaka Szalmári detektív felügyelő két nagymező utcai lakost állított elő a főkapitányságon, akik ellen dr. Hegedüs István ügyvéd nagyvárnyu család és pénzhamisítási ügyben tett feljelentést. A feljelentés Hendlér Márkus Simont és Hendlér Adolfot azzal vádolja, hogy körülbelül 1.800.000 lei értékű hamis pénzt hoztak forgalomba részint Budapesten, részint külföldi területen és ezáltal nagyon sok embert juttattak bajba és börtönbe. A hamisítás Bucurestiben derült ki. Bucurestiben ugyanis pár hónappal ezelőtt megjelent Hollender Leopold huszti terménynagykereskedő azzal a céllal, hogy Bucurestiben és környékén kukoricát vásároljon. Körülbelül félmillió leiert akart vásárolni és előzőleg Munkácson járt. Itt megismerkedett egy Fixler Jakab nevű munkácsi kereskedővel, akitől 58 ezer leit vásárolt csupa 500-as címletekben. Ugyancsak Munkácson intézkedett, hogy 300.000 leit utaljanak át számára az egyik bucuresti bankba. Ezután Hollender Leopold öccsével, Hollender Mártonnal együtt leutazott Bucurestibe, a hol átadta öccsének a Munkácson vásárolt 58.000 leit és azonkívül adott neki még 20.000 leit. Minthogy az átutalt pénz még nem érkezett meg, vissza akart utazni Cseh Szlovákiába.

A bucuresti pálvaudvaron átnyújtott a pénztárnál egy 500 lejes bankjegyet, hogy váltsák fel. A pénztárban megállapították, hogy az 500 lejes hamis, ezért Holländer Mártont rögtön őrizetbe vették. Holländer Márton előadta, hogy a pénzt Fixler Jakab munkácsi kereskedőtől vásárolta.

A román rendőrség intézkedésére, Fixlert Munkácson és fiát Fixler Lajosot Visón letartóztatták. Mindkettőjüket Bucurestibe vitték ahol Fixlerék előadták, hogy ők a Cseh-Szlovákiába kerültek hamis 500 lejeseket, melyekből körülbelül 1.800.000 került forgalomba, Budapestten egy Händler Lipót nevű kereskedőtől vásárolták. A román rendőrség megkeresésére a budapesti rendőrség most Händler Adolf után kezdett nyomozni. Tegnap éjszaka sikerült kézrekeríteni Händlert és apját, Händler Márkus Simont, akiket a főkapitányságra előállították, itt tiltakoztak az ellen, hogy tudták, hogy hamis pénzt hoztak forgalomba és előadták, hogy Bécsben egy rokonuknak bankirodája van és onnan kerültek hozzájuk a hamis 500 lejesek. A pénzt ebből a bankirodából szállították részint csempészetlen részint más összeköttetésekkel, autón, csomagokban, Cseh-Szlovákiába és Romániába, de nekik sejtelmük sem volt arról, hogy az 500 lejeseket nem a bécsi tőzsdén vásárolták.

**Kölcsönök ingatlanra és rövid lejáratra.
Házak és ingatlanok közvetítése** 10844

**Szücs F. Vilmosnál, Arad,
Strada Alexandri (Salacz-utca) 3. szám.**

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Figyelmeztetés!

Figyelmeztetek mindenkit, hogy különváltan élő feleségem született Paskovitz (Manci) Mária adósságait nem fizetem. 3392

Halmagiu, 1921. év XI. 1.

Böhm Lajos.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számoltjuk.

Minden szó hirdetéséi ára 75 bani.

Vastagabb betűkkel 1 lei 50 bani.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat máhuzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 7 lei 50 bani.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

NEMES LELKÜLETŰ fiatal, szimpatikus jól szituált magánisztviselő, intelligens 20-24 év közötti uniaszonykának, vagy független urleánynak díszkrét ismeretségiét, óhajja, ki őt kellemesen szórakoztatná. Zsáner: nem kövér, nyulánk termel rózsás arckifejezés, szöke, kekszemi. Levetek a megismerkedés stb leírásával „Közös ideálok felé” jellegre a kiadóba kéretnek. 3387

„KOMOLY SZÁNDÉKNAK” levele van. 3389

Alkalmazás.

FOMOLNARI vagy malomkezelői állást keres azonnali belépésre kis családú főmolnár, Kornya Sándor Vinga. 3382

HUSZONNYOLC ÉVES molnárségéd állást keres azonnali belépésre. Ajánlatokat fizetés megjelölésével Frank Lajos Vinga gőzmalom kér. 3383

NÉMET-MAGYAR levelézónő, ki egyszerűszerű perfect gép- és gyorsíró is. jó fizetéssel azonnali felvételt. Klosterneuburgi Fournier- és Butoraktárban Strada Muresului (Maros-utca) 4. 3386

HÁZVEZETŐNŐNEK ajánlkozik jobb nő aki főzéshez is ért. Cim Wallinger hirdetésében. 11114

NEGYESKERESKEDÉSEM részére keresek egy fiatal segédet, ki főként a textil szakmában járatos és a román nyelvet is bírja. Spitzer Mór. Szemlak. 3320

HÁZVEZETŐNŐ felvétetik. Bővebbet Böhös-palota II. kapu, I. emelet 18. déli elött 10-12-ig. 10504

MUNKÁSNŐK és TANULÓK felvétetnek Gábor Miklós csokoládé és cukorneműgyár. Jelentkezés reggel 7-8-ig gyártelepen Thökoly Imre-utca 1. 3378

KÖNYVELŐ, mérlegképes, a magyar, román és német nyelveket bírja, több évi gyakorlattal, jelenleg felmondatlan állásban van, megfelelő alkalmazást keres, mint önálló erő. Ajánlatokat a kiadóba „Könyvelő” jellegre kér. 3305

KIFUTÓ FIU, jó fizetéssel nyomdánkban alkalmazást nyer.

KERESÜNK

irodának alkalmas két vagy három ::

☉☉☉ **SZOBÁT**

:: belváros központjában ::
3349 Cim a kiadóhivatalban.

Reprezentatív utazó

a kereskedelem bármely szakmájában járatos. Erdélyben, Csehszlovákiában jól bevezetve. Perfekt magyar-német. ☉ Azonnali belépésre: **alkalmazást keres:**
Cim: „Fixum és Provizó” jellegre a kiadóban. 3880

BÉCSI ÉS PESTI

**MODELJEIMMEL
MEGÉRKEZTEM.**

:: SZÍVES PÁRTFOGAST KÉR ::

POPPER IRÉN
NŐI KALAPSZALON (BULEV.
REG. FERDINAND 10.) 3384

Boroshordók

transzport és kisebb-nagyobb olson eladók:

Babucz Lajos

vendéglősnél Calea Saguna
(Varjassy Lajos-u.) és Kasza-utca sarkán. ☉ 11113

Vizsgázott

**mozdonyvezetőt
keresünk**

mielőbbi belépésre soborsini iparvasuti üzemünkhöz :: **Seidner Bernát és Fia Arad,** Str. Eminescu (Deák F. u.) 82. 3351

Könyvkereskedők és felekezeti iskolák figyelmébe!

Megjelent Erdély egyedüli

III oszt. olvasókönyve.

A Felekezeti Tanács megbízásából szerkesztették Péter Károly, Tóth Irma és dr. Mezey Mihály. Megrendelhető a kiadónál, az Erzsébet Könyvnyomda R.-T.-nél Dieszszentmártonban. Ára 13 Lei. Nagyban 12 Lei. 2061

ÉRTESÍTÉS.

A t. közönség szives tudomására hozom, hogy özv. **Winkler Sándorné „Erzsébet” szikvizgyárát Strada Episcopul (Magyar-utca) 4.** megvettem és azt a **Hygenia** összes követelményének megfelelően átalakítva vevőim további szives pártfogásába ajánlom. Minden igyekezetem oda irányul, hogy a bizalomra teljes mértékben méltó legyek. ☉ Szénsav és egyéb felszerelési tárgyak szikvizgyárak részére állandóan ☉☉☉☉ méltányos árak mellett kaphatók. ☉☉☉☉

**Tisztelettel: özv. Winkler Sándorné utóda
Rácz József „Erzsébet” szikvizgyára.
Arad, Strada Episcopul D. Radu (Magyar-utca) 4. szám.**

Elkészültek

a közkedvelt viseletű bordó bagaria **férfi cipők,**

valamint fiu és leányka cipők
Kitűnő anyag, olcsó árak. —
Tessék kirakatainkat megtekinteni. 1972

„Transilvania r.-t.”
(volt Cipőszövetkezet)
Plata Avram Ianou (Szabadság-tér) 14. sz.

! Restaurant a Maros-parton !

Fölösleges már a lávott kirándulás, mert a zsigmondházi strandfürdővel szemben **Alsómarosparton 10. sz. alatti** saját házunkban levő ujonnan berendezett

vendéglő kerthelyiségében, szép fák árnya alatt nemcsak izletes ételket kiváló tisztán kezelt italokat lehet fogyasztani, hanem ami máshol nincs: a gyönyörű kilátást, ozondus levegőt, elsőrendű cigányzenét élvezhetik igen tisztelt vendégeim. 11114

Zárt helyiség és mustos estély!
Szives pártfogást kér: **A TULAJDONOS**

Primaria orasului cu drept de municipiu
Arad.

6036—1921. pm.

HIRDETMÉNY.

Ujarad község előjáróságának 1470—1921. sz. átiratából kifolyólag közhírré teszem, hogy miután az Ujaradon áthaladó autók a megengedettnél nagyobb sebességgel hajtanak s ezáltal az emberek életét is veszélyeztetik, figyelmeztetni kívánom Ujarad község előjárósága az autótulajdonosokat, hogy a községen át csak az 57000—1921. B. M. sz. rendelet 43. és 44. §-ában megállapított menetsebességgel szabad hajtani s hogy az ez ellen vétők ellen a község a hivatkozott rendelet 80. §-a értelmében minden egyes esetben kénytelen lesz eljárni.

Arad, 1921. szeptember 2.

Dr. Robu,
polgármester.

Primaria orasului cu drept de municipiu
Arad.

6091—1921. pm.

HIRDETMÉNY.

A belügyminiszterium 26818. számú rendeletéből kifolyólag közhírré teszem, hogy augusztus hó 29-ével a Giurgiui kikötő utasok részére megnyitott, azonban az oda tengeren érkezők a szokásos vesztézar alá vétetnek.

Arad, 1921. szeptember 2.

Dr. Robu,
polgármester.

**Kifutó fiu
jó fizetéssel
felvétetik.**

Vétel és eladás.

ASZTALOS SZERSZAM négy emberre eladó Strada Oituz (Illés-utca) 30. 3385

HASZNALT öntötvas lakaréktűzhely eladó. Thökoly Imre-utca 3. 11115

KITŰNŐ ZONGORA és komplett hálószoza berendezés eladó. Cim a kiadóhivatalban. 3391

EGY JOKARBAN LEVŐ Minerva bórvarrógép eladó. Cim a kiadóban. 3381

EREDETI SCHVEIZI SZITASELYEM minden számban érkezett Horvát József műszaki és malomberendezési cikkek üzletében Arad Str. Gen. Berthelot (Atzél Péter-utca) 1. 11077

ELADÓ teljesen jókarban levő 7 tonnás hűmérleg. Ugyanott kerestetik megvétele egy jókarban levő 4-es számú kovácsfuvo. Cim a kiadóhivatalban. 3350

EZERJOFU gyomorelixir, páratlan hatása szer gyomor és bél bántalmak, étvágytalanság, hányinger, felfuottság, emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógyszertár Aradon. 10831

REALISKOLOI I., II., III. osztálybeli, valamint elemi iskolai könyvek eladó. Str. Consistoriului (Batthyány-utca) 23. I. em. jobb oldal. 520

UJ BUTOROK részletre legelőnyösebb áron beszerezhetőek Garai butorüzletében Strada Banatului (Asztalos Sándor-utca) 5. 2862

EGY komplet hálószoza berendezés jutányos áron eladó. Bővebbet Kelet hírlapiroda. 11076

Ellátás.

ISKOLABA járó urileányokat teljes ellátásra fogadok. Német és francia leckéknél felügyelek. Cim Kelet hírlapirodában. 11076

KÉT ISKOLÁS FIU teljes ellátásra felvétetik, megegyezés szerint. Cim: Kézép-utca 13. 3352

Különféle.

TELEKKÖNYVI adóügyi utánjárások, valamint bevándyok, kérvények elintézését jutányos árért elvállalom. Bővebbet Wallinger hirdetésében. 11114

Uzletek.

ELSŐ osztályú étterem betegség miatt eladó. Cim Kelet hírlapirodában. 11077

Lakás.

BUTOROZOTT szobát keres két intelligens fiatalember. Cim: Wallinger hirdetésében. 11114

!Hirdetmény!

Paulis hegyközség
ülése f. évi szeptember 11-én d. e. 10 órakor fog megtartatni.

Paulis, 1921. szeptember 2-án.

3890

Hegyelnök.

3886—1921.

HIRDETMÉNY

Mindazon jövedelmi, vagyon és hadinyereség adókötelesekre vonatkozó ki számítási javaslatok, kiknek az 1919. évi hadinyereség és az 1920. évi jövedelmi és vagyonadó fel lett mondva. Vagy felmondották a városi adóhivatal (Csanádi palota) I. em. 11. sz. helyiségében folyó évi szeptember hó 3-án kezdődő 8 nap közszemlére azzal tételük ki hogy érdekeltek azokat megtekinthetik és kifogásait a kiváló bizottság előtt előadhathatják.

Arad 1921. évi szeptember hó 2-án.

Városi adóhivatal.